

**«ФОРМУВАННЯ ТА ЗДОБУТКИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ»
Питання для самоконтролю***ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3***«ГОЛОД І ДОСТАТОК»: ЕВОЛЮЦІЯ ХАРЧУВАННЯ, КУЛЬТУ ІЇЖІ ТА СМАКОВИХ
ПРИСТРАСТЕЙ У ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ЦИВІЛІЗАЦІЇ***План*

1. Культ їжі та кухня у античних цивілізаціях (Ст. Греція, Спарта, Римська імперія) VII ст. до н.е. – III ст. н.е. Хліб та вино.
2. «Варварська» культура їжі (III – IX ст. н.е.). М'ясо та пиво.
3. Смакові традиції та кухня у середні віки (V – XV ст.). Голод, пости, обжерливість та спеції.
4. Нові смаки європейської цивілізації: кава, шоколад та тютюн.
5. Алкоголь та опіати як «штучні раї» у Європейській цивілізації (XIX – XX ст.)

Джерела та література:

1. Богданов И. Дым отечества, или Краткая история табакокурения. — М.: Новое литературное обозрение, 2007. — 280 с.
2. Гаспаров М. Л. Занимательная Греция. Рассказы о древнегреческой культуре. — М.: «Греко-латинский кабинет» Ю. А. Шичалина, Новое литературное обозрение, 1995. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.e-reading.club/book.php?book=14026>
3. Гиро П. Глава 6. Одежда и пища // Частная и общественная жизнь римлян. — СПб.: Алетейя, 1995. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.sno.pro1.ru/lib/giro/index.htm>
4. Лиссараг Ф. Вино в потоке образов. Эстетика древнегреческого пирра / Пер. с франц. Екатерины Решетниковой. — М., 2008. — 176 с.
5. Марджори Р. Европа в Средние века. Быт, религия, культура. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://www.e-reading.club/chapter.php/1003058/4/Rouling_Mardzhori_-_Evropa_v_Srednie_veka._Byt_religiya_kultura.html
6. Монтанари Массимо. Голод и изобилие. История питания в Европе. — М., Олександрія, 2009. — 288 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://www.e-reading.club/bookreader.php/1010782/Montanari_-_Golod_i_izobilie._Istoriya_pitaniya_v_Evrope.html
7. Никитюк Е. В. Пища и питье греков и римлян // Быт античного общества : Учебно-методическое пособие к спецкурсу. — СПб.: СПбГУ, 2005. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.centant.pu.ru/centrum/publik/nikituk/byt/010.htm>
8. Попов М. Счастье есть — Средневековая кухня. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.mirf.ru/science/srednevekovaya-eda>

9. Сергеенко М. Глава 5. Пища // Жизнь Древнего Рима. — СПб.: Летний Сад, 2000. — [Электронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ancientrome.ru/publik/article.htm?a=1291878817>
10. Шивельбуш В. Смаки раю: Соціална історія прянощів, збудників та дурманів. — К.: Критика, 2007. — 255 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://chtyvo.org.ua/authors/Shyvelbush_Volfgang/Smaky_raiu_Sotsialna_istoriia_prianoschiv_zbudnykiv_ta_durmaniv/
11. Adamson, Melitta Weiss. Food in the Middle Ages: A Book of Essays. — New York: Routledge, 1995.
12. Bober, Phyllis Pray. Art, Culture, and Cuisine. — Chicago: The University of Chicago Press, 1999.
13. Dalby, Andrew. Empire of Pleasures: Luxury and Indulgence in the Roman World. — London: Routledge, 2000.
14. Gerlach, Gudrun. Zu den Tisch bei den alten Römern: eine Kulturgeschichte des Essens und Trinkens. — Stuttgart: Theiss, 2001.
15. Giacosa, Iaria Gozzini. A Taste of Ancient Rome. — Chicago: University of Chicago Press, 1994. — P. 1-22.
16. Stein-Hölkeskamp, Elke. Das römische Gastmahl. Eine Kulturgeschichte. — München: C. H. Beck oHG, 2005.
17. Weeber, Karl-Wilhelm. Alltag im Alten Rom: ein Lexikon. — Zürich: Artemis, 1997.
18. Weeber, Karl-Wilhelm. Alltag im Alten Rom: Das Landleben. — Zürich: Artemis, 2000.
19. Woolgar C. M. Food in medieval England: diet and nutrition. — Oxford University Press, 2006.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

ОСВІТА ТА ВИХОВАННЯ У ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

План

1. Освіта та виховання у античних цивілізаціях (Ст. Греція, Спарта, Римська імперія) VII ст. до н.е. — III ст. н.е. Афінівська та спартанська моделі виховання. Пайдейя. Ефебія
2. Освіта в середні віки. Виховання лицаря. Середньовічні школи.
3. Середньовічні університети, студентство та університетська субкультура.
4. Гуманізм та освітні процеси в період Відродження.
5. Освіта та виховання у європейській цивілізації Нового часу.

Джерела та література:

1. Документы по истории университетов Европы XII—XV вв.: Учеб. пособие / Вступ. статья, пер. и примеч. Г. И. Липатниковой. — Воронеж : Воронежский пед. ин-т, 1973. — 157 с.
2. Гаспаров М. Л. Занимательная Греция. Рассказы о древнегреческой культуре. — М.: «Греко-латинский кабинет» Ю. А. Шичалина, Новое литературное обозрение, 1995. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.e-reading.club/book.php?book=14026>

3. Гиро П. Глава 3. Римское воспитание // Частная и общественная жизнь римлян. — СПб.: Алетейя, 1995. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://centant.spbu.ru/sno/lib/giro/3-1.htm>
4. Жураковский Г. Е. Очерки по истории античной педагогики. — М.: Учпедгиз, 1940. — 471 с.
5. Ивановский В. Н. Народное образование и университеты в средние века. — М.: Т-во тип. А. И. Мамонтова, 1898. — 30 с. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <https://www.prlib.ru/item/428606>
6. Комлева Ю. Е. Европейские университеты в раннее Новое время (1500—1800): учеб. пособие. — Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2013. — 228 с.
7. Литошенко Д. А. Эволюция университетского образования в Европе XVI — конца XVIII веков. Университетский опыт европейской образовательной метатрадиции на заре Нового времени. — Saarbrücken: Lap Lambert Academic Publishing, 2012. — 374 с.
8. Марджори Р. Европа в Средние века. Быт, религия, культура. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: https://www.e-reading.club/chapter.php/1003058/4/Rouling_Mardzhor_i_-_Evropa_v_Srednie_veka._Byt_religiya_kultura.html
9. Петерсон И. Р. История становления университетского образования в Западной Европе: монография. — Красноярск: Сиб. федер. ун-т, 2013. — 136 с.
10. Сергеенко М. Глава 8. Дети // Жизнь Древнего Рима. — СПб.: Летний Сад, 2000. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://ancientrome.ru/publik/article.htm?a=1291923021>
11. Скржинская М. В. Образование и досуг в античных государствах Северного Причерноморья / Науч. ред. д.и.н., акад. НАН Украины А. П. Толочко. — Киев: Институт истории Украины НАНУ, 2014. — 250 с.
12. Clarke M. Higher Education in the Ancient World. — Oxford: Routledge, 2012. — 208 p.
13. Cribiore R. Gymnastics of the Mind. Greek Education in Hellenistic and Roman Egypt. — Princeton: Princeton University Press, 2005. — 288 p.
14. La Bua G. Cicero and Roman education: the reception of the speeches and ancient scholarship. — Cambridge: Cambridge University Press, 2019. — 394 p.
15. Rashdall H. The Universities of Europe in the Middle Ages. — Oxford: Clarendon Press, 1895. — Vol. I: Salerno — Bologna — Paris. — xiii, 562 p. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <https://archive.org/details/universitieseur00unkngoog/page/n11/mode/2up>
16. Rashdall H. The Universities of Europe in the Middle Ages. — Oxford: Clarendon Press, 1895. — Vol. II, Part 1: Italy — Spain — France — Germany — Scotland etc.. — viii, 315 p. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <https://archive.org/details/universitieseur102rashuoft/page/n15/mode/2up>

17. Rashdall H. The Universities of Europe in the Middle Ages. — Oxford : Clarendon Press, 1895. — Vol. II, Part 2: English Universities — Student Life. — xiv, 316—832 p. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://archive.org/details/universitieseur08rashgoog/page/n12/mode/2up>
18. Sennett R. Flesh and stone: the body and the city in Western civilization. — N. Y., L. : W. W. Norton & Company, 1994. — 431 p.
19. Sheffler D. Schools and schooling in late medieval Germany : Regensburg, 1250—1500. — Leiden : Koninklijke Brill, 2008. — 417 p.

**ПОРЯДОК РОБОТИ СТУДЕНТІВ ІІ КУРСУ (4 СЕМЕСТР) ДИСЦИПЛІНА
ВІЛЬНОГО ВИБОРУ «ФОРМУВАННЯ ТА ЗДОБУТКИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
ЦИВІЛІЗАЦІЇ» НА ПЕРІОД ДІЇ КАРАНТИНУ (12.03 ПО 03.04. 2020):**

Завдання (дистанційне навчання):

- 1.1. Студент, який обрав дисципліну вільного вибору «Формування та здобутки Європейської цивілізації» повинен самостійно опрацювати літературу до поданих вище тем, підготувати презентацію за кожною двох тем (підпунктів) та надіслати її на електронну адресу викладача: serg.kozlovskyy@gmail.com
- 1.2. Презентації за темами занять, слід надіслати в строк не пізніше 3 квітня 2020 року.
- 1.3. Обсяг презентації: мінімум 15 слайдів.
- 1.4. Кожна з презентацій буде оцінюватися за критеріями: відповідності змісту слайдів темі, інформаційній наповненості, повноті розкриття матеріалу та висновками.
- 1.5. Результати оцінювання будуть надіслані студентам в термін не пізніше п'яти календарних днів з дати отримання.

Індивідуальне письмове завдання (дистанційне навчання):

- 2.1. Студент, який обрав дисципліну вільного вибору «Формування та здобутки Європейської цивілізації» повинен підготувати історико-аналітичне есе та надіслати його на електронну адресу викладача: serg.kozlovskyy@gmail.com
- 2.2. Есе слід надіслати в строк не пізніше 3 квітня 2020 року.
- 2.3. Обсяг есе: 7-9 сторінок машинописного тексту, Times New Roman, 14 кегль, 1.5 рядковий інтервал.
- 2.4. Кожен з представлених есе буде оцінюватися за критеріями: відповідності змісту тексту темі, інформаційній наповненості, повноті розкриття матеріалу та висновками.
- 2.5. Результати оцінювання будуть надіслані студентам в термін не пізніше п'яти календарних днів з дати отримання.

ТЕМАТИКА ЕССЕ ДО ТЕМИ 3.

1. Особливості давньогрецького культу їжі. Симпосій та сисситій.
2. Їжа як частина спартанського культу виховання «агоге».
3. Особливості давньоримського культу їжі.
4. «Римлянин за столом» етикет та харчові традиції.
5. «Варварська» культура їжі (III – IX ст. н.е.). М'ясо та пиво.
6. Пости та обжерливість: крайнощі середньовічної культури їжі.
7. Спеції у ментальності людини Середньовіччя.
8. Нові смаки європейської кухні: кава та її вплив на європейський соціум Нового часу.
9. Нові смаки європейської кухні: чай та її вплив на європейський соціум Нового часу.
10. Алкоголь та протестантська етика: зміни харчових традицій європейців.
11. Тютюн у соціальній історії Європи.

ТЕМАТИКА ЕССЕ ДО ТЕМИ 4.

1. Афі́нська модель освіти та виховання.
2. Спартанська модель освіти та виховання.
3. Жінка та освіта в античному світі.
4. Платонівська концепція освіти.
5. Арістотелівська концепція освіти.
6. Ефебія як частина античного виховання та освіти.
7. Середньовічний університет як корпорація студентів та викладачів.
8. Середньовічний університет: між світською та духовною владою.
9. Середньовічне студентство та боротьба за автономію університетів.
10. Студентські рухи в середні віки.
11. Середньовічний диспут та лицарський турнір.
12. Гуманізм та університет Нового часу.